

ระดับประเทศเพื่อนบ้านและในระดับภูมิภาค เพื่อร่วมกันพัฒนาและป้องกันปัญหา
ที่อาจจะเกิดผลกระทบต่อไทยได้²

โดยในระหว่างการบรรยายพิเศษ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2004 ท่านได้กล่าวถึงสาเหตุที่
ทำให้ท่านเห็นว่าไทยมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการในเชิงรุก นั่นคือ “การตั้งรับหมายถึง
การยอมรับกฎกติกาที่ประเทศอื่น ๆ เป็นผู้กำหนดและรอวันพ่ายแพ้ นอกจากนี้ การค้าเสรียังเป็น
การกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้ทวีมากขึ้น ‘ซึ่งท่านเห็นว่า’ ยังมีกิจกรรมมาก จิตวิทยาส่งเสริม
ให้มีความเร็วมาก เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจสูง”³ อันจะเป็นการแบ่งเบาภาระในการบริหาร
งบประมาณและ การจัดการภาวะเศรษฐกิจ รวมทั้งรัฐบาลยังได้รับผลจากโอกาสในการจัดเก็บรายได้
ที่สูงขึ้นตามจำนวนกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น และนอกจากโอกาสของการลงทุนโดยตรงจาก
ต่างประเทศ (FDI) ซึ่งจะเข้ามาช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจในประเทศ (Domestic) แล้ว “ไทยยังต้อง
ปรับตัวหรือเลิกความคิด/มโนทัศน์ (Concept) ของการเป็นผู้ขอระหว่างประเทศ (International
Beggar)”⁴ ซึ่งนั่นหมายถึง การยกระดับขึ้นมาเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจกับนานาอารยประเทศนั่นเอง
ซึ่งทัศนะดังกล่าวก็ได้ถูกตอกย้ำอีกครั้งในการแถลงนโยบายรัฐบาลต่อรัฐสภา
เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2005 ว่า

...รัฐบาลจะสานต่อและขยายความร่วมมืออย่างทัดเทียมกันในลักษณะ
หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ กับประเทศและกลุ่มประเทศที่มีบทบาทสำคัญของโลกบน
พื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งจะเสริมสร้างความยอมรับและ
ความเชื่อมั่นของต่างประเทศต่อไทย...

...สำหรับมิติด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รัฐบาลจะดำเนินนโยบาย
เศรษฐกิจระหว่างประเทศในเชิงรุกอย่างต่อเนื่องและมีความเชื่อมโยงกับนโยบาย
เศรษฐกิจภายในประเทศโดยเฉพาะการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เพื่อนำ
ความร่วมมือระหว่างประเทศมาใช้ในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพให้แก่

² สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และกระทรวงการต่างประเทศ, “คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพุธที่ 23 มีนาคม 2005,”

<http://www.cabinet.thaigov.go.th/bb_main31.htm> หรือ <<http://www.mfa.go.th/web/54.php>>,
วันที่ 15 มีนาคม 2006.

³ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร, “วิสัยทัศน์ FTA ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับ”.

⁴ เรื่องเดียวกัน

บุคลากรในทุกระดับให้มีความพร้อมในการเข้าสู่และเกี่ยวพันต่อการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจใหม่ และพัฒนาศักยภาพของไทยให้มีบทบาทนำในการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาค...

...รัฐบาลจะสานต่อการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศโดยรวม การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินนโยบายการตลาดเชิงรุกทั้งในตลาดเดิมและตลาดใหม่ เพื่อส่งเสริมให้สินค้าและบริการของไทยเป็นที่รู้จักและยอมรับอย่างแพร่หลายจากผู้บริโภคในต่างประเทศ...⁵

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการค้าเสรีตามทัศนะของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร คือ โอกาสและมีประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน แต่ท่านก็ได้กล่าวในโอกาสเดียวกันถึงข้อควรระวังที่ไทยต้องคำนึงถึงในการเจรจา เช่น กฎเกณฑ์เรื่อง แหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin) ซึ่งหากไม่มีความรอบคอบเพียงพอ ก็อาจส่งผลให้ผู้ผลิตในประเทศไม่ได้รับประโยชน์จากเขตการค้าเสรีอย่างที่ควรจะเป็น⁶

นอกจากนี้ ความอ่อนแอด้านการตลาด (Marketing) และการขาย (Sale) กำลังในการขาย (Sale Force) ยี่ห้อสินค้า (Brand) ก็เป็นจุดอ่อนที่สำคัญของภาคเอกชนไทย ซึ่งภาครัฐ โดยเฉพาะกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศต้องให้ความช่วยเหลือในการขาย (Sale Force) การเพิ่มช่องทางการขาย และการบริการ (Service)⁷

ท่านได้กล่าวสรุปในท้ายที่สุดว่า

นักธุรกิจเปรียบเหมือนมีรถตุ๊กตุ๊กคนละคัน ถ้ารัฐบาลไม่สร้างถนนให้ตุ๊กตุ๊กก็หาเงินไม่ได้ ถ้าบอกให้ตุ๊กตุ๊กมารวมเงินกันสร้างถนน ไม่มีตุ๊กตุ๊กคันไหนจะรวมเงินกันสร้างถนนได้ นี่คือความเป็นจริง เพราะฉะนั้นรัฐบาลจะลงทุนทำระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (Infrastructure) กระตุ้นด้านการลงทุน

⁵ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และกระทรวงการต่างประเทศ, “คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพุธที่ 23 มีนาคม 2005”.

⁶ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร, “วิสัยทัศน์ FTA ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับ”.

⁷ เรื่องเดียวกัน

การทำมาหากิน บางที่ตุ๊กตุ๊กไม่รู้ว่าจะวิ่งในเส้นทางไหนอย่างไร ก็จะกระตุ้นให้คิดว่า ต้องวิ่งเส้นทางไหนอย่างไร แล้วตุ๊กตุ๊กก็จะเกิดการสร้างสรรค์ (Creative) ปรับเปลี่ยนเส้นทางของตนเอง...

...เขตการค้าเสรี (FTA) นำโอกาสมากมาย แน่นนอนทุกโอกาสก็มีภัยคุกคามตามมา แต่ทุกภัยคุกคามก็มีโอกาส ถ้ามว่าท่านจะเลือกเอาโอกาส หรือท่านจะเลือกถูกคุกคาม มันเป็นเรื่องของท่านเอง เป็นทางเลือกของท่าน⁸

จากทัศนะหรือคำแถลงนโยบายต่าง ๆ ข้างต้น จะเห็นได้ว่ารัฐบาลไทย ภายใต้การนำของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้ดำเนินนโยบายที่มุ่งเน้นผลประโยชน์แห่งชาติตามบรรทัดฐานทางด้านเศรษฐกิจ บรรทัดฐานทางอุดมการณ์ และการเพิ่มพูนอำนาจ ตามคำนิยามของ แดเนียล เอส เป็ป (Daniel S. Papp) โดยผลประโยชน์เหล่านี้จัดอยู่ผลประโยชน์ระยะสั้นหรือผลประโยชน์หลัก (Short-term or Core Goals) และผลประโยชน์ระยะกลาง (Medium-term Goals) ตามคำนิยามของ เกรน พี แฮสเท็ด (Glenn P. Hastedt) กล่าวคือ

พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้กล่าวอย่างแจ่มชัดในระหว่างการบรรยายพิเศษ เรื่อง “วิสัยทัศน์ FTA ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับ” เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2004 ว่า “...ผมมองว่าการค้าเสรีเป็นสิ่งที่ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้... ...โลกนี้มันกว้างใหญ่เหลือเกิน เรามี 63 ล้านคนผลิต แต่มีตลาดที่ทำเขตการค้าเสรี (FTA) 3,000 ล้าน ถ้าเขาเทของมาขายไทยเรา เราก็มีแค่ 63 ล้านคนที่กินและใช้ ไม่มีมากกว่านี้...”⁹ ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนถึงแนวความคิดการทำเขตการค้าเสรีมาตอบสนองผลประโยชน์แห่งชาติตามบรรทัดฐานทางด้านเศรษฐกิจ

ในขณะที่ถ้อยคำบางช่วงของคำแถลงนโยบายต่อรัฐสภา วันที่ 23 มีนาคม 2005 ที่ว่า

ในกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน ไทยไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกได้ รัฐบาลจึงต้องดำเนินนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่จะรักษาผลประโยชน์ของไทย

⁸ เรื่องเดียวกัน

⁹ เรื่องเดียวกัน

ในขณะที่เดียวกันต้องแสวงหาพันธมิตรและสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ ทั้งในระดับประเทศเพื่อนบ้านและในระดับภูมิภาค เพื่อร่วมกันพัฒนาและป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดผลกระทบต่อไทยได้¹⁰

ก็เป็นถ้อยแถลงที่แสดงออกอย่างชัดเจนว่านโยบายการจัดตั้งเขตการค้าเสรีเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในสภาพแวดล้อมทางการเมืองและเศรษฐกิจโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นนัยยะที่สะท้อนถึงผลประโยชน์แห่งชาติตามบรรทัดฐานทางอุดมการณ์

และสำหรับคำแถลงนโยบายต่อรัฐสภาบางช่วง วันที่ 23 มีนาคม 2005 ที่ว่า

...รัฐบาลจะสานต่อการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศโดยรวม การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินนโยบายการตลาดเชิงรุกทั้งในตลาดเดิมและตลาดใหม่ เพื่อส่งเสริมให้สินค้าและบริการของไทยเป็นที่รู้จักและยอมรับอย่างแพร่หลายจากผู้บริโภคในต่างประเทศ... ‘และ’ ...รัฐบาลจะสานต่อและขยายความร่วมมืออย่างทัดเทียมกันในลักษณะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับประเทศและกลุ่มประเทศที่มีบทบาทสำคัญของโลกบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งจะเสริมสร้างความยอมรับและความเชื่อมั่นของต่างประเทศต่อไทย...¹¹

ก็เป็นถ้อยแถลงที่แสดงออกอย่างชัดเจนอีกเช่นกันว่านโยบายการจัดตั้งเขตการค้าเสรีเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเสริมสร้างศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของชาติ ซึ่งเป็นนัยยะที่สะท้อนถึงผลประโยชน์แห่งชาติตามบรรทัดฐานของการเพิ่มพูนอำนาจ

ซึ่งถ้าหากพิจารณาตามนิยามของเกรน พี แฮสเต็ดท์ (Glenn P. Hastedt) ที่ได้อธิบายว่าผลประโยชน์แห่งชาติโดยทั่วไป จะถูกแบ่งประเภทตามระดับต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับปัจจัยเวลาและความเร่งด่วนนั้น ผลประโยชน์แห่งชาติตามนิยามของแดเนียล เอส เป็ปป์ (Daniel S. Papp) บนบรรทัดฐานต่าง ๆ ข้างต้น สามารถแยกออกได้เป็น

¹⁰ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และกระทรวงการต่างประเทศ, “คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพุธที่ 23 มีนาคม 2005”.

¹¹ เรื่องเดียวกัน

1. ผลประโยชน์ระยะสั้นหรือผลประโยชน์หลัก (Short-term or Core Goals) ทั้งนี้เพราะนโยบายการทำเขตการค้าเสรีเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ เนื่องจากรัฐบาลเชื่อว่าการทำเขตการค้าเสรีเป็นการขยายตลาดและโอกาสนั่นเอง

2. ผลประโยชน์ระยะกลาง (Medium-term Goals) ทั้งนี้เพราะนโยบายการทำเขตการค้าเสรีเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเสริมสร้างสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนเกียรติภูมิของประเทศโดยสร้างความเท่าเทียมวิธีการทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการลดภาพลักษณ์ของประเทศที่ต้องขอรับความช่วยเหลือลงไป

เราอาจสรุปจากถ้อยแถลงต่าง ๆ ได้ว่า นโยบายการจัดตั้งเขตการค้าเสรีของรัฐบาลไทยเป็นการตอบสนองผลประโยชน์แห่งชาติตามบรรทัดฐานทางด้านเศรษฐกิจบรรทัดฐานทางอุดมการณ์ และการเพิ่มพูนอำนาจ ตามคำนิยามของแดเนียล เอส เป็ป (Daniel S. Papp) โดยผลประโยชน์เหล่านี้จัดอยู่ผลประโยชน์ระยะสั้นหรือผลประโยชน์หลัก (Short-term or Core Goals) และผลประโยชน์ระยะกลาง (Medium-term Goals) ตามคำนิยามของเกรน พี แฮสเต็ดท์ (Glenn P. Hastedt)

ผลประโยชน์แห่งชาติจริงหรือ?

ตามยุทธศาสตร์การจัดตั้งเขตการค้าเสรีของไทย ที่กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศจัดทำขึ้นเผยแพร่ได้กำหนดอย่างชัดเจนว่า อินเดีย คือ ประเทศที่อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพทั้งในแนวกว้างและแนวลึก ซึ่งไทยจำเป็นต้องขยายไปสู่ตลาดใหม่แห่งนี้¹²

หากพิจารณาอย่างคร่าว ๆ นั้น ศักยภาพในแนวกว้างที่อินเดียมีอยู่อย่างชัดเจน นั่นคือขนาดของประชากรที่มีมากกว่า 1,000 ล้านคน¹³ หรือมากเป็นอันดับสองของโลกรองจากจีน ขนาดของประเทศที่ใหญ่กว่าประเทศไทยถึง 6 เท่าและมีทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นวัตถุดิบจำเป็นต่อ

¹² กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, “ยุทธศาสตร์การทำ FTA ของไทย,” <http://www.thaipta.com/fta_strategy.html>, วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2004.

¹³ กระทรวงการต่างประเทศ, “อินเดีย,” <<http://www.mfa.go.th/web/479.php?id=125>>, มีนาคม 2006

ภาคการผลิตของไทย และหากพิจารณาจากศักยภาพในแนวลึกแล้ว ขนาดของประชากรชนชั้นกลางขึ้นไปที่มีกำลังซื้อนั้น มีมากถึงกว่า 300 ล้านคน¹⁴ ซึ่งมากกว่าประชากรไทยทั้งประเทศถึง 5 เท่า เหล่านี้คือศักยภาพที่รัฐบาลไทยได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ในการเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย

นอกจากนี้ คณะทำงานร่วม ไทย-อินเดีย ที่ได้ตั้งขึ้นภายหลังจากผู้นำของทั้งสองประเทศ ได้ตกลงร่วมกันในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย ก็ได้ผลสรุปว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรี ไทย-อินเดีย เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และจะเกิดประโยชน์ร่วมกัน ดังนี้

1. ขยายความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน เนื่องจากปริมาณการค้าระหว่างกันยังน้อยอยู่ และส่วนใหญ่เป็นเพียงสินค้าวัตถุดิบหรือสินค้าชั้นกลาง
2. เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น การท่องเที่ยว การศึกษา การเงินและการธนาคาร การสาธารณสุข การบิน และการขนส่งระหว่างประเทศ เป็นต้น¹⁵

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คือแนวโน้มของความเป็นไปได้สำหรับผลประโยชน์ที่อาจจะเกิดขึ้นในกรณีที่ไทยสามารถบรรลุความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับอินเดียได้ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากข้อตกลงบางส่วนที่ได้บรรลุผลและมีผลบังคับใช้ไปแล้ว นั่นคือ รายการสินค้าเร่งลดภาษีภายใต้กรอบ Early Harvest Scheme (EHS) จำนวน 82 รายการแล้ว (ดูตารางที่ 4.2) จะพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจพิจารณาอยู่ กล่าวคือ ในรายการดังกล่าวประกอบไปด้วยรายการสินค้าที่อยู่ในภาคเกษตรและประมง เพียง 11 รายการ ในขณะที่รายการที่เหลืออีก 71 รายการ เป็นสินค้าที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ

ซึ่งประเด็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งก็คือ สัดส่วนของกำลังแรงงานของไทยในปัจจุบันนั้น เป็นผู้ที่อยู่ในภาคเกษตรถึงร้อยละ 39.3 โดยจำแนกเป็นแรงงานเกษตรกรรม การค้าสัตว์และป่าไม้ถึงร้อยละ 38 และแรงงานประมงร้อยละ 1.2 ในขณะที่แรงงานนอกภาคเกษตรแม้ว่าจะมีปริมาณมากถึงร้อยละ 60.7 แต่แรงงานในกลุ่มก็เป็นแรงงานเหมืองแร่ เหมืองหินและการผลิตต่าง ๆ เพียงร้อยละ 15.9 ซึ่งถือได้ว่ามีขนาดที่เล็กกว่าแรงงานในภาคเกษตรมากกว่ากึ่งหนึ่ง (ดูตารางที่ 4.1)

¹⁴ เรืองเดียวกัน

¹⁵ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, “ความคืบหน้าการเจรจาการค้าเสรีของไทยกับ...,”

<<http://www.thaita.com/>>, มีนาคม 2006. หรือ กระทรวงการต่างประเทศ, “อินเดีย”. หรือ เอกสารเผยแพร่ความตกลงการค้าเสรีไทย-อินเดีย ก้าวแรกของการเปิดการค้าเสรี: สินค้าเร่งลดภาษีกลุ่มแรก 82 รายการ, (กรุงเทพฯ: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, ตุลาคม 2004), น.2-6. (เอกสารเผยแพร่)

ตารางที่ 4.1

จำนวน และร้อยละของหญิงและชายที่มีงานทำ จำแนกตามอุตสาหกรรม และเพศ ค.ศ. 2004

หน่วย : พันคน

อุตสาหกรรม	รวม		หญิง		ชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รวม	34,728.8	100.0	15,390.2	100.0	19,338.6	100.0
1. ภาคเกษตรกรรม	13,633.9	39.3	5,690.8	37.0	7,943.1	41.1
1.1 เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	13,201.4	38.0	5,597.5	36.4	7,603.9	39.3
1.2 การประมง	432.4	1.2	93.3	0.6	339.1	1.8
2. ภาคนอกเกษตรกรรม	21,094.9	60.7	9,699.4	63.0	11,395.5	58.9
2.1 การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	50.4	0.1	13.0	0.1	37.4	0.2
2.2 การผลิต	5,476.1	15.8	2,876.3	18.7	2,599.8	13.4
2.3 การไฟฟ้า ก๊าซ และประปา	100.4	0.3	13.5	0.1	86.9	0.4
2.4 การก่อสร้าง	2,080.4	6.0	301.1	2.0	1,779.2	9.2
2.5 การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมยานพาหนะและของใช้	5,540.3	16.0	2,587.6	16.8	2,952.7	15.3
2.6 โรงแรม และภัตตาคาร	2,255.9	6.5	1,433.4	9.3	822.5	4.3
2.7 การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และคมนาคม	1,100.4	3.2	153.9	1.0	946.6	4.9
2.8 การเงินการธนาคาร	296.6	0.9	152.0	1.0	144.7	0.7
2.9 การค้าส่งหาริมทรัพย์ ธุรกิจให้เช่า และธุรกิจอื่น ๆ	623.8	1.8	261.7	1.7	362.2	1.9
2.10 การบริหารราชการแผ่นดิน	994.0	2.9	318.5	2.1	675.4	3.5
2.11 การศึกษา	1,031.4	3.0	585.6	3.8	445.8	2.3
2.12 การบริการสุขภาพ และสังคมสงเคราะห์	546.8	1.6	395.9	2.6	150.9	0.8
2.13 การบริการชุมชน สังคม และส่วนบุคคล	725.0	2.1	382.6	2.5	342.4	1.8
2.14 บริการคนรับใช้	243.0	0.7	211.3	1.4	31.7	0.2
2.15 องค์กรระหว่างประเทศและองค์กรต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	1.9	--	0.8	--	1.1	--
2.16 ไม่ทราบ	28.5	0.1	12.3	0.1	16.1	0.1

-- น้อยกว่าร้อยละ 0.1

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ค.ศ. 2004

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ความแตกต่างของจำนวนรายการสินค้าที่ไม่สอดคล้องกับขนาดของกำลังแรงงานจึงเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างยิ่งว่าผลประโยชน์จากการการจัดตั้งเขตการค้าเสรีหรือความตกลงเร่งรัดภายใต้กรอบ Early Harvest Scheme (EHS) กับประเทศอื่น ๆ มีความไม่สอดคล้องเหมือนเช่นที่ไทยได้ทำกับอินเดียหรือไม่ เพราะความไม่สอดคล้องเหล่านี้ย่อมส่งผลถึงผลประโยชน์ที่ชาวไทยจะได้รับหรือความอยู่ดีกินดี ซึ่งนั่นคือ ผลประโยชน์แห่งชาติที่แท้จริงที่สุด